

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3200/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Győri Törvényszék 11.K.700.014/2024/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben a Győri Törvényszék 11.K.700.014/2024/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése, II. cikke, III. cikk (2) bekezdése, X. cikk (2) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [2] 1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott iratok szerint a következő.
- [3] A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Győri Járási Hivatala (a továbbiakban: Hatóság) Gy-02/NEO/2879-7/2023. iktatószámú határozatával kötelezte az indítványozót, hogy kiskorú gyermeke Hepatitis B elleni védőoltását vegye fel az iskolai egészségügyi szolgálatnál, felhívta továbbá, hogy az oltás megtörténtét a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül igazolja, a teljesítés határideje 2023. november 11. volt. Tekintettel arra, hogy az indítványozó önként nem teljesítette ezen hatósági kötelezést, a Hatóság 2023. november 15-én, GY-02/NEO/2879-10/2023. számú végzésével elrendelte annak végrehajtását. Ezzel egyidőben, a Hatóság Gy-02/NEO/2879-9/2023. számú határozatával az indítványozót egészségügyi bírság megfizetésére kötelezte az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény (a továbbiakban: Ehi.) 13/A. § (1) bekezdés h) pontja alapján.
- [4] Az indítványozó ezt követően bírósághoz fordult. A Győri Törvényszék 11.K.700.014/2024/15. számú ítéletével a keresetet elutasította. A törvényszék

ítéletének indokolásában először azt tisztázta, hogy mely hatósági döntés képezi a közigazgatási jogvita tárgyát. A Hatóság ugyanis GY-02/NEO/00113-5/2024. számú határozatát a Gy-02/NEO/2879-9/2023. számú határozatával módosította, mivel a bírság összegének megállapításával összefüggésben a mérlegelési szempontok az első határozatban nem szerepeltek. A törvényszék megállapítása szerint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 115. § (1) bekezdése szerint jogi értelemben a két határozat egységet alkot, az alap határozat a módosító határozattal együtt értelmezendő (lásd a Győri Törvényszék 11.K.700.014/2024/15. számú ítéletének [21]-[22] indokolási pontjait). Mindezek után a törvényszék abban döntött, hogy az egészségügyi bírság kiszabása az ügyben jogszerűen történt-e, a törvényszéki megállapítás szerint ugyanis az indítványozó nem vette igénybe a jogorvoslati lehetőséget a védőoltás elrendelését megállapító Gy-02/NEO/2879-7/2023. iktatószámú határozattal szemben, így a védőoltás elrendelésének jogszerűségét nem vizsgálhatta.

- [5] A törvényszék megállapította, hogy az indítványozó ugyan megjelent az oltásra kijelölt időpontban gyermekével, de az oltás beadása nem történt meg. Az indítványozó ezt azzal indokolta, hogy többszöri (írásbeli) kérésére nem kapott tájékoztatást egyénre szabva az oltással, és annak következményeivel kapcsolatban. A törvényszék ezzel összefüggésben felhívta az indítványozó figyelmét arra, hogy az oltás előtti egyéni vizsgálat elvégzésére nincs jogszabályban foglalt kötelezettsége az egészségügyi szolgáltatónak, az indítványozó mentesítést kérhetett volna külön eljárás keretében, vagy az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 29. § (1) bekezdése alapján (szóban vagy írásban) panaszt tehet az egészségügyi ellátással kapcsolatban az egészségügyi szolgáltatónál, vagy a fenntartójánál. Ezek hiányában a törvényszék megállapította, hogy az indítványozó nem gondoskodott az oltás beadásáról gyermeke részére, ezzel megsértette a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) 14. § (1) bekezdését, vagyis a törvényszék ítéletének megállapítása szerint a bírság kiszabásának jogalapja fennállt, azt a Hatóság az Ehi. 13/A. § (1) bekezdés *h*) pontja alapján jogszerűen szabta ki.
- [6] A törvényszék összefoglalóan megállapította, hogy a Hatóság eleget tett tényállástisztázási kötelezettségének, ezen túl döntése tartalmazza az ügyben alkalmazott jogszabályok megjelölését is. Hozzátette továbbá a törvényszék, hogy a Hatóság a keresetlevél beérkezését követően észlelte, hogy a bírság kiszabása körében az érdemi döntés nem tartalmazta a mérlegelés szempontjait, ezért a keresettel támadott határozatot azzal módosította.
- [7] 2. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz.

- [8] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmével összefüggésben előadta, hogy egyrészt a Győri Törvényszék nem vette figyelembe az oltással összefüggésben fennálló egyéb, vagyis nem az indítványozót érintő kötelezettségekre irányuló jogszabályi előírásokat és azokat nem alkalmazta. Az indítványban (lásd 4. oldal) felsorolt és idézett jogszabályokat sem a bíróság, sem a Hatóság nem alkalmazta és nem is indokolták, hogy miért nem alkalmazták, vagyis indoklási kötelezettségüknek nem tettek eleget. Ezt az indítványozó az Alkotmánybíróság 20/2017. (VII. 18.) AB határozatából vett idézettel állította.
- [9] Az indítványozó szerint sem a Hatóság, sem pedig a bíróság nem fejtette ki mit értenek az NM rendelet 14. § (1) bekezdése szerinti „alávetés” kifejezés alatt, így a jogalap meglétének indokolása nem volt alapos, hanem részlelhajlóan hiányos.
- [10] Kifogásolta azt is az indítványozó, hogy a Hatóság nem vizsgálta az oltási cselekmény megvalósulásához elengedhetetlen minden egyéb feltételt, az irányadó rendelkezések közül „önkéntesen szemezgetve” hozta meg döntését.
- [11] A Győri Törvényszék — indítványozó szerint — „megszegte a 2011. évi CLXI 2. § (2) bekezdését”, emiatt döntése ellentétes az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésével.
- [12] Az indítvány szerint tisztességes eljárás keretében végrehajtott oltás esetén nem sérülne a gyermek egészségügyi önrendelkezési joga, továbbá az Alaptörvény X. cikk (2) bekezdése és III. cikk (2) bekezdése sem.
- [13] Az indítványozó a főtitkári hiánypótlásra válaszolva is az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét hangsúlyozta, indítványának központi eleme, hogy a törvényszék önkényesen döntött, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványát képező indoklási kötelezettségnek nem tette eleget, mert nem adta indokát annak, hogy az indítványozó által megjelölt jogszabályokat miért nem alkalmazta.
- [14] 3. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [15] 3.1. Az indítványozó a Győri Törvényszék ítéletét 2024. július 15-én vette át, alkotmányjogi panaszát pedig 2024. szeptember 6-án – az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőn belül – nyújtotta be. A főtitkár hiánypótlásra irányuló levelét az indítványozó 2024. október 7-én vette át, amelyre szintén határidőben, vagyis 2024. november 5-én válaszolt. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, az eljárásban felperesként vett részt, így érintettnek minősül, és jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [16] 3.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozással terjeszthető elő. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaz Alaptörvényben

biztosított jogot {lásd például: 3244/2024. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [16]; 3334/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az alkotmányjogi panasz ezért ezen elemében nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja törvényi követelményét.

- [17] 3.3. Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit részben teljesíti. Az indítvány a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait (az indítványozó úgy véli, hogy az ügyében eljár bíróság önkényesen döntötte le az ügyben mely jogszabályokat alkalmazza); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést (a Győri Törvényszék 11.K.700.014/2024/15. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [XXVIII. cikk (1) bekezdése]; valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.
- [18] A határozott kérelem követelménye az Alkotmánybíróság gyakorlatában magában foglalja, hogy az indítványnak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya {lásd pl.: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya” {lásd például: 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]}. Visszautasításra ad okot az is, ha az indítványozó érvelése nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az alkotmányossági összefüggéseket tehát be kell mutatnia az indítványozónak {lásd például: 3077/2020. (III. 18.) AB végzés, Indokolás [17]; 3022/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [18]-[19]}.
- [19] A Győri Törvényszék 11.K.700.014/2024/15. számú ítéletével nem az oltási kötelezettség megállapításának törvényessége tárgyában döntött, hanem arról, hogy az egészségügyi bírság kiszabása törvényes keretek között történt-e (vö.: az ítélet [22]-[25] indokolási pontjaival)
- [20] Az indítvány nem tartalmaz arra vonatkozó indokolást, hogy a törvényszék egészségügyi bírság kiszabásának törvényességét kimondó ítélete miért és mennyiben érinti az Alaptörvény II. cikkét, III. cikk (2) bekezdését, X. cikk (2) bekezdését, valamint XXIV. cikk (1) bekezdését.
- [21] Jelen esetben az indítványozó nem fejtette ki, hogy a megjelölt Alaptörvényben biztosított jogok sérelme miben áll, vagyis nem hivatkozott olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességre, amelyet az Alkotmánybíróság az Alaptörvény II. cikkével, III. cikk (2) bekezdésével, X. cikk (2)

bekezdésével, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben érdemi vizsgálat tárgyává tehetett volna.

- [22] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII cikk (1) bekezdésére alapított indítványi elem megfelel a határozott kérelemmel szemben támasztott követelményeknek.
- [23] 3.4. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az egyéb törvényi feltételeknek megfelelő alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre utaljon. Ezek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított panaszelem érdemi vizsgálatához az szükséges tehát, hogy az előbbi két feltétel közül legalább az egyik teljesüljön.
- [24] 3.4.1. Az Alkotmánybíróság már kidolgozta az önkényes bírói döntés megállapításának eseteit, amelyet dogmatikailag az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált *fair* bírósági eljáráshoz való joggal kötött össze. Az Alkotmánybíróság 20/2017. (VII. 18.) AB határozatában foglaltak értelmében „[a] bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével.” {Indokolás [23], [28]–[29]; lásd még: 23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [28]}
- [25] Jelen alkotmányjogi panasz ezekhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolta volna.
- [26] 3.4.2. Ami a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét illeti, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó beadványában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét azért állította, mivel a bíróság nem a vonatkozó jogszabályt alkalmazta a perbeli esetre és nem is indokolt az eljáró bíróság, hogy az indítványozó által megjelölt normákat miért nem alkalmazta.
- [27] Mindenek előtt az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése, valamint az Abtv. 27. §-a alapján nem feladata a konkrét jogvitákban való ítélezés, ahogyan a jogalkalmazói jogértelmezés felülbírlata sem.
- [28] Kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálhatja felül az eléje tárt bírói döntést, és amennyiben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet észlel,

azt kiküszöbölve, az alapjogi sérelmet orvosolja. Az indítványozó azonban nem a sérelmezett bírósági ítélet alkotmányossági vizsgálatát kérte, hanem az eljáró bíróság téves jogértelmezését sérelmezve azt kívánta elérni, hogy az Alkotmánybíróság a kötelező védőoltás elrendelésével összefüggésben döntsön. Erre utal az indítványozó az indítvány 6. oldal első bekezdésében: „az oltási cselekmény minden résztvevőjével betartatva az indokolásában elmaradt jogszabályokat egy orvos szakmailag, tudományosan megalapozott döntés alapján kerülhet sor az oltás végrehajtására, eliminálva, minimalizálva ezzel az oltandó gyermeknek oltás által okozható egészségromlását”.

- [29] Kiemelendő, hogy a Győri Törvényszék ítéletének indokolásában pontosan megjelölte a törvényességi felülvizsgálat tárgyát képező döntést, ami az egészségügyi bírság kiszabására és nem az oltásra kötelezésre vonatkozott (lásd: a Győri Törvényszék 11.K.700.014/2024/15. számú ítéletének [25] indokolási pontját). Az egészségügyi bírság kiszabásának törvényességét vizsgálva a törvényszék az Eütv., az Eisz., valamint az NM rendelet vonatkozó rendelkezései alapján — a bírói gyakorlat figyelembe vételével — hozta meg döntését (lásd a Győri Törvényszék 11.K.700.014/2024/15. számú ítéletének [26]; [32]-[38] indokolási pontjait). Mindezeket túl a törvényszék ítéletének indokolásában arra is kitért, hogy az oltás alóli mentesítés és az oltással összefüggő tájékoztatás hiányát az indítványozó mely eljárásokban tudja, illetve tudta volna érvényesíteni (lásd: a Győri Törvényszék 11.K.700.014/2024/15. számú ítéletének [30] és [31] indokolási pontjait).
- [30] Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen ügyben az indítványozó nem valószínűsítette, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés merült volna fel, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ban foglalt második feltételnek sem felel meg.
- [31] 4. A fentiek szerint az Alkotmánybíróság nem talált olyan okot, amely indokolta volna az indítvány befogadását és annak érdemi elbírálását, ezért azt az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése alapján eljárva, az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontja, 29. §-a, valamint 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontja alapján, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja szerint visszautasította.

Budapest, 2025. június 17.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró